

UNITÁRIUS ÉRTESITŐ

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Budapest, V., Koháry-utca 4.
 Telefon Aut. 174—24.
 A budapesti unitárius egyházközség
 hivatalos lapja.

Megjelenik kéthetenként
Előfizetési ára
egy évre 4 pengő
 Az előfizetési díjak a lelkeszi hivatal
 címére küldendők.

Főszerkesztő **BARABÁS ISTVÁN** ♦ Felelős szerkesztő **JANCSI LÁSZLÓ**

Megváltás

Izzón süt a nap és az olajfáknak nincsen árnyékuk. A légtikkasztó és a hegynek nincsen egyetlen forrása. Golgotha csucsasiváron mered az égnek s oldalát szürke gyászba vonja a megperzselt avar és az áthevült kötörmelék.

A nehéz kereszt nehezen közeledik a tető felé. Jajgató aszszonyok sűrű könnyhullatással, rongyba burkolt férfiak vesztett reményekkel kísérik a drága fát.

Alant a városban mulat a synedrium, hetvenkedik a római katona, tombolnak az irástudók és dőzsöl a bűn.

A keresztén végigcsurog a Megváltó vére. „Egy ujítóval, egy elégtelennel kevesebb” — mondják az irástudók. „Egy példányképpel egy eszménnyel több” mondják a hívők.

„Meghalt és vele eltemetjük a századok minden alkalmatlanságát” — mondják a hatalmasak. „Feltámad és feleletet kér a szenvedő nőért, az elhagyott gyermekért és a megigázott népekért” — mondják a jók.

„Pihenjünk: Nincs immár veszély” — mondják a trónuson. Reméljünk! „Ez a példa szabadságra tanít” — mondják a katakombákban.

Bartha Miklós.

Halhatatlanság

(Channing E. V. gondolataiból)

Számomra a természet és a kinyilatkoztatás ugyanazon a hangon zengik az ember jövő életének nagyszerű zenéjét.

Az a gondolat, hogy oly tehetségek, mint az ész, lelkiismeret és erkölcsi akarat elpusztulnak és az isteni lélekkel rokon energiákat éppen Teremtőjük a megsemmisülésbe viszi, hogy az igazság és erény, az Istennek eme képmásai, elhalványulnak az erkölcsi tökéletesedés felé való haladás szinte az út kezdetén ketté törik — oly gondolat ez, amely alkalmas elcsüggeszteni bárkinek a lelkét, akiben saját szellemiségének öntudata többé-kevésbé ki van fejlődve. Más szavakkal — „mennél hivebb a lélek Istenhez és önmagához, annál inkább csüng az örökélet gondolatán és annál inkább irtózik az örök megsemmisüléstől, mint valami roppant veszteségtől. A lélek pusztulása nemde valóban egészen más dolog volna, mint az anyagi dolog pusztulása? és ez utóbbi nyújthat-e képet vagy analógiát az előbbire? Számomra az a kétségtelen tény, hogy a lélek az örökéletre szomjazik, és pedig oly mértékben amint Teremtője akaratából tölti be, ez ellenállhatatlan bizonyítéka annak, hogy halhatatlanságra vagyunk rendelve.

Midőn a mi erényekkel ékes barátaink elhagyják a földet, nem tudjuk, hogy hová mennek. Szemeinket nem fordíthatjuk a világegyetemnek egy helyére sem és nem mondhatjuk, hogy ők itt, vagy ott vannak. De a mi tudatlanságunk ezen a téren mit sem számít. Mert az igazán nem fontos, hogy a térnek melyik része fogadja be őket. De míg arról nem szerezhetünk tudomást, hogy hova mennek, annál inkább tudjuk — és ez sokkal érdekesebb — hogy *kikhez* mennek. Nem tudjuk, hogy hol a menny, de tudjuk, hogy kik vannak ott és ez a tudás a szemlélődésnek és az öröme- nek végtelen lehetőségeit nyitja meg számunkra.

Azok, akik a földről az égbe születtek meg, azok nem csupán Jézushoz és a tiszta lények nagy társaságához érkeznek meg. *Az Istenhez jutnak el ők!* Látják őt munkáiban a fénynek egész

uj sugaraival megvilágítva. Sőt mi több, ahogy az Irás tanítja, látják őt színről-szinre, azaz a legközvetlenebb érintkezésben. Az egekbe szállott lelkeknek milyen új kapcsolatai vannak a Mindenek Atyjával! Mily közeli, mily gyöngéd és egyben erős és mily ujjongó ez a szent viszony! . . . És a mennyei boldogságnak ez a lényege.

Mily nyilvánvaló, mily ragyogó e nagy igazságnak értelme! És mily gyengék azok az érvek, melyekkel a kétkedők szokták támadni! Nekem csak egy kifogást lehet tenni a halhatatlanság ellen (ha ugyan ez kifogásnak nevezhető) és ez ennek az igazságnak roppant nagyságából támad. Értelmem sokszor összeroppan sulya alatt és elvész mérhetetlenségében; alig akarom elhinni, hogy ily nagy jószág van eltéve az én számomra. Ha magamba mélyedek és elgondolom, hogy én élni fogok az összes, eljövendő korokban, hogy én túlélem ezt a földet és a fölöttem kiterjesztett eget és megfogok tisztulni minden tökéletlenségtől és jelen életem minden tévedésétől; ha elgondolom, hogy az angyalok glóriájába fogok öltözködni, hogy értelmemmel majd felfogom, tiszta érzéseimmel átölelem az egész teremtet világot, melyhez hasonlítva e föld csak egy porszem; ha elképzelem magamnak, hogy akkor majd látni fogom a mindenséget a látásnak oly tökéletességével, mely megmutat nékem még csak nem is sejtett szépségeket, rendet és harmóniát; ha elgondolom, hogy ott találkozni fogok a jókkal és igazakkal, . . . hogy együtt fogok társalogni Jézussal a barátságának igazi meghitt hangján és főképen, hogy közvetlen érintkezésben állhatok majd Istennel, oly belsőséges módon, melyhez hasonlítva minden földi benső viszony csak halvány árnykép; oh, ha jövő életemnek ez a képe lelkem elé rajzolódik, miközben remélek, félelem fog el és rettegek: a kegyelem roppant nagynak látszik, jelen gyengeségemnek és méltatlanságomnak tudata pedig nagyon erős, hogy ily dolgokat merjek remélni.

Angolból fordította — jl —

A Magyar Unitárius Nők Szövetsége

alább következő ismertetését közzétesszük abban a hitben, hogy szolgálatot teljesítünk hazánknak, új munkatársakat szerzünk azoknak táborából, akik eddig távol maradtak tőlünk, talán éppen, mert keveset, vagy semmit nem tudtak rólunk.

Szövetségünk 1922-ben alakult meg hivatalosan, mikor is célját három kérdésben szövegezte meg abban a felhívásban, melyet kibocsátott:

Akarod-e egyházunkat nemes munkájában szeretettel támogatni?

Akarsz-e szenvedő embertársadon tehetségedhez mértén segíteni?

Akarsz-e ezek által magyar hazánk jobb jövőjén munkálkodni?

Hogy a nagyobb tagdíj senkit ne tartson vissza a belépéstől — állapítottak meg az átértékelés után, a tagdíjat évi 1 pengőben — bizva abban, hogy tehetősebb testvéreink a maguk indításából úgy is megnövelik.

Megalakulásunkhoz elég sokan lelkesen csatlakoztak — sajnos — többen olyanok is, akik ősi magyar szokás szerint, nemsokára elmaradtak érdeklődésükkel és filléreikkel egyetemben.

Hányan vagyunk ma? Hivatalosan értsd az aláírt „Belépési Nyilatkozat“ szerint 65-en (125 föl hívásból eddig csak 35 érkezett vissza) tényleg körülbelül 100-an.

1929-ben 51 tag fizetett összesen: 175 P-t. A fizetett legnagyobb tagdíj: 10 P. 10–15-en fizetnek: 5 pengőt, azonfelül 2 és 1 pengőt.

A Szövetség dolgozó asszonyai a tagdíjon fölül tetemes áldozatot hoznak anyagiakban, mikor évente 5–6 ízben szeretetvendégséget adnak a három rendbeli (Perczelné Kozma Flóra Leányegylet, Brassai Sámuel Ifj. Egyesület, János Zsigmond cserkészcsapat ifjúságának. Felváltva vállalják asszonyaink havonta 2 ízben a Leányegylet ozsonnáin a háziasszonyi tisztet, nem szólva arról, hogy mikor a Szövetség anyagi okokból is — műsoros estélyt, vagy tea délutánt rendez — a jegyeket ők árusítják, ill. veszik is meg legnagyobb részben.

Az elmúlt esztendőt:

2385·28 P bevétellel és

1883·88 P kiadással zártuk.

A jövedelemben benne van a Tébe szokásos évi 300 P-je, melyből (megpótolva kb. 200 pengővel) teljes egészében az iskolás gyermekek cipő szükségletének fedezésére fordítunk; benne van az Egyházközség 200 pengő karácsonyi adománya, a husvét perselypénz: 165·53 P — továbbá a Szövetség tagjainak, hűveinknek és barátainknak 555 pengőt kitevő karácsonyi adománya.

Gyűléseinket minden hónap 2. csütörtökén tartjuk d. u. 5 órakor a Rákos utcai Missió házban.

Munkánk?

Rendszeresen látogatunk kb. 50 családot. Ruha v. pénzsegélyben vagy mindakettőben részesítettünk az elmúlt esztendőben 82 családot.

A kiosztásra kerülő használt, de még jó karban lévő ruhaneműt, cipőt, részben tagtársainktól és hiveinktől, részben amerikai testvéreinktől kapjuk.

Mivel ruhaneműt és cipőt állandóan kérnek szegényeink, azért az ő nevükben mi is kérjük testvéreinket, hogy használt cipő és ruhaneműket hozzánk juttatni sziveskedjenek. (Unitárius Nőszövetség — Lelkészi iroda — Koháry u. 4)

Pénzsegélyt adunk átlag 5—10 és ritkán 20 pengős tételekben; iskolás gyermekeknek kézimunkára, családoknak — munkanélküliség esetén — házbérre, szülő anyáknak, betegség alkalmával, tüzelő anyagra.

Az elmúlt évben ilyen módon 600 pengőt adtunk.

Látogatunk esetről-esetre szülönőket és betegeket a különböző kórházakban.

Karácsonykor és husvétkor szeretetvendégségen látjuk a főnt említett ifjusági alakulatainkat.

Karácsonykor megajándékozunk édességgel, könyvvel az iskolás gyermekeket.

Tagtársaink felváltva, havonként látogatják a Misszióházban lakó ifjúságot.

Havonként 2 izben ellátjuk a háziasszonyi tisztet a Leányegylet délutáni összejövetelein.

Tervbevettük, hogy a különböző iskoláknál tudakozódunk iskolás gyermekeink magaviselete és tanulmányi előmenetele felől.

Hozzánk forduló hiveinknek ügyes-bajos dolgaiban — amennyiben módunkban áll — igyekszünk eljárni.

Nagy vonalakban a fentiekben vázolja munkánkat — megállapíthatjuk, hogy az orvoslásra váró bajokkal és a nagy nyomorúsággal és szenvedéssel szemben, mely a mi sorainkat pusztítja — az eredmény — nem sok, talán csak valamivel több, mint csepp a tengerben.

És mégis, bizakodással jóra való igyekvésünkben és Isten segedelmébe vetett hittel végezzük szerény munkánkat — tudva azt, hogy a tiszta szándékon megpihen az Ur áldása.

Atyánkfiai! azért ha alkalomadtán az Értesítő lapjain szivekhez és pénztárcátokhoz fordulunk segítségért, nyissátok meg kérésünk előtt mind a kettőt!

Asszonyaink! jöjjetek közénk mindannyian, kiknek közöttünk a helye!

Anyák! kik a mi fiaink álmát virrasztjátok és érettök imádkoztok — ha más templomban is — gyertek Ti is — testvéri szeretettel hívunk és várunk Benneteket is!

Az Unitárius Nőszövetség.

IFJÚSÁGI ROVAT.

Szép ünnepély keretében emlékezett meg az Egyetemi Ifjúságunk március 15-ikéről. A nivós műsort a Rákos utcai Misszióház templomát megtöltő nagy számu közönség élvezte, akik között ott láttuk Józán Miklós püspöki vikáriust családjával együtt, dr. Nyiredy Jenő e. ny. rendes tanárt, dr. Dézsi Ferenc táblabíró és számos közéleti vezetőt, akik az Egyetemi Ifjúság mozgalmát mindig élénk figyelemmel kísérik és azt szívesen fel is karolják.

Az ünnepély Szabó Elek joghallgató megnyitó beszédével kezdődött; utána következett az ünnepély fénypontja Dr. Simándy Tamás törvényszéki bíró, kebli tanácsos beszéde, amelynek tartalma magasan kiemelkedett a sablonos és általánosan szokásos márciusi beszédek szürke frázisaiból. Puritán székelységének lángoló hazaszeretetével, nagy szellemi intelligentiájának gazdag tárával és több külföldi országot személyesen megismerő tapasztalatainak mintegy értékesíthető tanácsával irányt mutatott a mai magyar ifjúnak. Megmutatta az utat annak az egyháznak a fiainak, amely egyház még a hozzá felfogás dolgában oly közelálló felvilágosult előítéletével is sokszor kell, hogy megküzdjön és sokszor hiába. Az igazi 1848. március 15-iki gondolatoktól igen igen eltávolodott a későbbi nemzedék, amely mindig magasabb hatalmi körök és idegen személyi érdekeknek állott a szolgálatában sokszor öntudatosan, de legtöbbször a helyzetet fel nem ismerő áldozó martírként. A történelmi osztály részéről sem mutatkozott az a megértés, amit joggal és méltán várhattunk volna a szabadság, testvériség és egyenlőség e szentháromságnak diadalaként emlegetett vívmányai alapján. A gyakorlatban ezt nem látjuk és nem érezzük. A nivós beszédet azzal fejezte be dr. Simándy, hogy az unitárius székely ifjúság, amely százszázalékosan magyar, ne térjen le arról az utról, — habár rögzös — amelyet 1848-ban kijelöltek, mert sem lélekben, sem értékében senkihez sem áll jobban közelebb a 48-as eszme, mint az emberi jogokat, érzéseket és véleményeket mindig tiszteletben tartó unitárizmushoz s ennek a gondolatnak és szellemnek legyenek a székely unitárius egyetemi hallgatók puritán egyszerűségüknél fogva nem csak tulajdonosai és hordozói, hanem szószólói is. Dr. Simándyt, a magas szárnyalású

beszédeért, amely a publikumot is láthatólag felemelte, hosszasan ünnepelte a lelkes közönség.

Az ünnepélyt változatos számok tarkították. Jermendy Géza hegedűművész és ifj. Moravetz Gyula orgonaművész méltóan illeszkedtek bele számukkal az ünnepély keretébe. A Brassai Sámuel Unit. Ifjúsági Egyesület Énekkara, Borbély Pál tanár vezetésével, nagy felkészültséggel énekelte el a „Székely nép“ című kellemes melódiájú, de szomorú tartalmu dalt. Majd Jobb Mariska színi akadémiai és Dézsi Zoltán zeneakadémiai hallgatók arattak szavataikkal szép elismerést. A Hymnus eléneklésével végződött az ünnepély.

Borbély András.

HIREK

Olvasóinknak boldog és kellemes húsvéti ünnepeket kívánunk!

Nagypénteken a Koháry-utcai templomban délelőtt 11 órakor, a IX., Rákos-utcai kápolnában délelőtt 10 órakor istentisztelet Passió-énekléssel.

Húsvéti istentiszteleteink a Koháry u. templomban 1. napján délelőtt 9 és 11, másodnapján délelőtt 11 órakor kezdődnek. Másodnapján a predikációt a rádió is közvetíti.

A IX. Rákos u. kápolnában húsvét első és második napján délelőtt 10 órakor lesznek istentiszteletek. Mindkét helyen mind az öt alkalommal urvacsora osztás.

Húsvét első napján Pestszentlőrincen délelőtt 9, Debrecenben d. e. 10 órakor istentisztelet urvacsoraosztással.

Horváth Kálmán gépészmérnök és *Dr. Pálffy Ilona* Dr. Pálffy Móric egyházközségünk tiszteleti gondnokának leánya, április 13-án házasságot kötöttek. Isten áldása nyugodjék meg házassági szövetségükön!

László János parlamenti gyorsíró, *László János* presbiter atyánkfia kiváló képzettségű fiát a napokban avatták a jog és államtudományok doktorává. Szeretettel köszöntjük!

Mózes András

m. kir. postafőfelügyelő atyánkfia április 4-én 62 éves korában hosszas szenvedés után a jobb hazába költözött. Április 7-én temették a Kerepesi temetőbe. Özvegye, gyermekei, unokái és kiterjedt rokonsága gyászolja. Nyugodjék csendesen!

Jancsi László hitoktató lelkészünk egészsége helyreállítására a dalmát szigetekre utazott. Kérjük Istent, gyógyítsa meg és jó erőben hozza vissza hozzánk!

Dr. Tóth György egyházközségi gondnok, kuriai bíró atyánkfia tanulmánya — *Dávid Ferenc* az Unitárius vallás megalapítójának

Emlékezete — címen megjelent az Unitárius Kis Könyvtár 74. számában. A tanulmányt a szerző a múlt évi Dávid Ferenc emlékünnepen olvasta föl a Koháry-u. templomban. A füzetben olvasható *Dr. Mikó Ferenc* főgondnok h. helyettes államtitkár megnyitó, és *Dr. Kozma Jenő* egyházközségi gondnok, országgyűlési képviselő atyánkfia emléktábla fölavató beszéde is. A füzet ára — amelyben a Dávid F. emléktábla fényképe is látható — *Józan Miklós* mérnök atyánkfia fényképfölvételében — 60 fillér. Kapható a lelkeszi irodában.

Husvétra Channing gondolataiból adunk néhány sort. A múlt század 70-es éveiből való fordítás szövege nagy részt elavult. *Jancsi László* felelős szerkesztőnk fordította a most közölt részt.

A NŐSZÖVETSÉG HIREI.

A f. hó 8-án tartott — vetített képekkel kísért előadás, erkölcsi és anyagi tekintetben egyaránt jól sikerült. A kibocsátott meghívók eladásából és megváltásából befolyt eddig összesen: 191 P. — f. hó 10-én tartott gyűlés határozataképpen közöljük, hogy Szövetségünk, hiven az eddigi gyakorlatokhoz — a husvétii ünnepek alkalmából — ezúttal ünnep harmadnapján, f. hó 22-én, d. u. $\frac{1}{2}$ 6 órakor a Misszióház nagytermében szeretetvendégségen látja a Perczelné Kozma Flóra Leányegylet és a Brassai Sámuel ifj. egylet tagjait. Adományokat természetben a szeretetvendégségre f. hó 22-én d. u. 3 óráig kérünk a Misszióházba — pénzadományt a Nőszövetség címére — a lelkeszi irodába. (V. Koháry u. 4)

A Perczelné Kozma Flóra Leányegyesület május hó 9-én a Rákos-u. kápolnában hangversennyel egybekötött *Ady-estet* tart.

Dávid Ferenc fillérialapra ujólag adakoztak: Dr. Mátyás Sámuel (Nagykanizsa) 250 fill., Krieger Tamás és neje 365 fill., Binder Emilné 400 fill., Dr. Molnár Dezső 200 fill., Mózes Mihály 200 fill., Káláczy Istvánné 500 fill., Dr. Barabásy István 300 fill., Raffay Dániel 1000 fill., N. N. 500 fill. — A gyűjtés eddig 147,645 fillér. Gál Miklós pénztáros.

A konfirmándus ifjak szülőit szeretettel kéri a lelkeszi hivatal, sziveskedjenek gyermekeiket az előkészítő órákra vasárnapokon d. u. 4 órára a lelkeszi irodába (Koháry u. 4.) elküldeni.